

۱۵۹۶۳۶۴
۱۴۹۱۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای کاربردی روش پژوهش

و

طرح پژوهش (پروپوزال نویسی) در علوم انسانی

www.ketab.ir

تألیف:

دکتر عطاءاله محمدی ملقرنی

دکتر ایرج نوروش

عباس رضائی

عنوان و نام پدیدآور	راهنمای کاربردی روش پژوهش و طرح پژوهش (پروپوزال نویسی) در علوم انسانی/تالیف عطاالله محمدی ملقرنی، ایرج نوروش، عباس رضائی.
مشخصات نشر	تهران: صفار، ۱۳۹۷.
شابک	978-964-388-536-6
مشخصات ظاهری	۱۶۰ ص: مصور، جدول، نمودار.
یادداشت	واژه‌نامه.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۰۰.
موضوع	علوم انسانی — تحقیق — روش‌شناسی
موضوع	Humanities -- Research -- Methodology
موضوع	طرح‌نویسی در علوم انسانی
موضوع	Proposal writing in humanities*
رده بندی دیویی	۱۰۰/۳۰۷۲
رده بندی کنگره	ZA۱۸۶/۲,۳م ۱۳۹۷
شماره کتابشناسی ملی	۵۱۳۰۲۶۴
سرشناسه	محمدی ملقرنی، عطا الله، ۱۳۵۲ -
شناسه افزوده	نوروش، ایرج، ۱۳۲۳ -
شناسه افزوده	رضائی، عباس، ۱۳۶۳ -
وضعیت فهرست نویسی	فیا

فهرست‌نویسی بخش از انتشار: انتشارات صفار

۳۰۰۰۵۳۵۱

نام کتاب	راهنمای کاربردی روش پژوهش و طرح پژوهش (پروپوزال نویسی) در علوم انسانی
مؤلفان	عطاالله محمدی ملقرنی، ایرج نوروش، عباس رضائی
طرح جلد	فرهاد کمالی
لیتوگرافی	گنج‌شایگان ① ۵۵۴۰۲۱۸۴
چاپخانه	گنج‌شایگان ① ۵۵۴۰۳۴۷۸
نوبت چاپ	سوم - بهار ۱۴۰۰
شمارگان	۳۳۰ نسخه
قیمت	۴۵۰۰۰۰ ریال
ناشر	انتشارات صفار
مرکز پخش	خیابان انقلاب - روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران - بازارچه کتاب - طبقه زیرین
	انتشارات اشراقی ① ۶۶۴۰۸۴۸۷
	پخش کتاب بینش ① ۶۶۴۹۶۲۹۹
	کتابفروشی صفا ① ۶۶۹۷۸۸۴۶

www.saffarpublishing.ir	شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۸۸-۵۳۶-۶
www.Eshraghipub.com	ISBN 978-964-388-536-6
Email: saffar_publishing@yahoo.com	

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر، یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مدیریت واحد تولید انتشارات صفار: ۰۹۱۲-۱۰۷۳۰۰۳

فصل اول: کلیات

مقدمه	۱۲
پژوهش چیست و پژوهشگر کیست؟	۱۲
تعریف پژوهش علمی	۱۳
هدف پژوهش علمی	۱۳
مراحل کلی اجرای طرح پژوهش علمی	۱۳
اهمیت و ضرورت پژوهش	۱۴
پروپوزال چیست	۱۴
دلایل اهمیت پروپوزال	۱۵
مهارت لازم برای آماده شدن برای نوشتن پروپوزال	۱۵
سوالات لازم قبل از شروع پروپوزال	۱۶
هفت خوان پروپوزال	۱۶
تعریف استاد راهنما و مشاور	۱۷
نکات مهم در انتخاب استاد راهنما	۱۷
اشتباهات مهم در انتخاب و رابطه با استاد راهنما	۱۸
تعریف جلسه دفاع	۱۹
تعریف پایان نامه و رساله	۱۹
ارزیابی طرح پژوهش	۲۰
مراحل تصویب پروپوزال	۲۱
نکات مهم در تایپ پایان نامه و پروپوزال	۲۳
ویرایش ادبی	۲۳
ویرایش صوری	۲۴
چند نکته مهم در تایپ پایان نامه	۲۶

فصل دوم: نگارش طرح پژوهشی (پروپوزال)

مقدمه	۲۸
۱- موضوع پژوهش	۲۹

عناصر و اجزای موضوع پژوهش	۳۰
اشتباهات رایج در انتخاب موضوع پژوهش	۳۰
قاعده (۶- wh) در نوشتن موضوع پژوهش	۳۱
منابع مفید جهت انتخاب موضوع پژوهش	۳۱
راهکارهای عملی برای انتخاب موضوع پژوهش	۳۱
نکات مهم در انتخاب موضوع پژوهش	۳۳
۲- بیان مسئله پژوهش	۳۴
۳- اهمیت و ضرورت انجام پژوهش	۳۸
۴- جنبه جدید بودن و نوآوری پژوهش	۴۰
۵- چارچوب نظری پژوهش	۴۲
ویژگی‌های چارچوب نظری پژوهش	۴۲
اهمیت چارچوب نظری پژوهش	۴۳
مالکیت نهادی و حق‌الزحمه حسابرس	۴۴
مالکیت مدیریتی و حق‌الزحمه حسابرسی	۴۵
مالکیت خانوادگی و حق‌الزحمه حسابرسی	۴۵
مالکیت دولتی و حق‌الزحمه حسابرسی	۴۶
۶- پیشینه پژوهش	۴۸
فرآیند بررسی پیشینه پژوهش	۴۹
۷- اهداف پژوهش	۵۲
۸- سؤالات و فرضیه‌های پژوهش	۵۴
فرضیه‌های پژوهش	۵۶
۹- روش پژوهش	۶۰
۱۰- متغیرهای پژوهش	۶۲
۱۱- دامنه و قلمرو پژوهش	۷۱
۱۲- امکانات و محدودیت‌های پژوهش	۷۲
۱۳- روش و ابزار گردآوری اطلاعات پژوهش	۷۵
پایایی و روایی ابزار اندازه‌گیری	۷۶
الف) روایی (اعتبار)	۷۸
ب) پایایی (اعتماد)	۷۹

پیشگفتار

پژوهش اساس و پایه همه پیشرفت‌ها، رشد و بالندگی جوامع محسوب می‌شود. ضرورت و اهمیت آن در بخش‌های مالی و علوم مختلف امری اجتناب‌ناپذیر و نحوه ارائه و انتقال علمی آن نیز از اهمیت زیادی برخوردار می‌باشد. به همین دلیل مؤلفین طی تجربیات خود در تدریس درس روش پژوهش در دانشگاه‌ها به این نتیجه رسیده‌اند که اگر مفاهیم و مباحث روش پژوهش به زبان ساده و کاربردی و همراه با مثال‌های عملی بیان شود، فهم این مقوله را تسهیل می‌نماید. در مورد روش‌های پژوهش، نویسندگان متعددی به تحریر کتب و مقالات پرداخته‌اند. اما آنچه این کتاب را از سایر کتب متمایز می‌سازد این است که سعی شده است با دیدی متفاوت، فرآیند یک پژوهش علمی به زبان ساده و کاربردی و همراه با مثال‌های عملی با استفاده از تصاویر، جداول و نمودارها تشریح گردد. اولین گام عملی در نگارش پایان‌نامه و رساله، آماده‌سازی پروپوزال است. طرح پیشنهادی پژوهش یا پروپوزال در حقیقت تابلویی است که گام به گام راهنمای ما در طی مسیر پژوهش است و همچون نقشه جامعی است که پیش از انجام کار توسط محقق تهیه و او را در فرآیند انجام پژوهش راهنمایی می‌کند. در واقع هر آنچه را که محقق در طرح پیشنهادی پژوهش، در خصوص موضوع مورد پژوهش ارائه می‌نماید در حین انجام پژوهش خود بایستی اجرا کند. لذا اگر طرح پژوهش اشتباه تدوین گردد حتی اگر محقق تمامی مراحل پژوهش را به درستی انجام دهد باز هم نتایج پژوهش اشتباه خواهد بود. بنابراین تهیه و تنظیم طرح پیشنهادی پژوهش بایستی با دقت فراوان صورت گیرد. نکته اساسی در تدوین طرح پژوهش این است که در این زمینه مراحل کاملاً یکسانی که مورد قبول و توافق همه باشند، وجود ندارد و حتی در برخی موارد اختلاف نظرهای مشهودی وجود دارد. به همین دلیل سعی شده که با مطالعه منابع معتبر علمی کتاب حاضر راهنمایی مناسبی برای کمک به محققین عزیز در راستای تهیه و تدوین طرح پیشنهادی پژوهش باشد. بدین گونه که تمامی قسمت‌های یک طرح

پیشنهادی، به تفصیل و با مثال شرح داده شده است. بنابراین با عنایت به اهمیت این امر و نیز گسترش دوره‌های ارشد و دکتری و نیاز دانشجویان به تمرین عملی، بر آن شدیم تا بر اساس تجارب عملی و همچنین مطالعه کتاب‌ها و منابع موجود زمینه چگونگی تهیه فراهم‌سازی طرح پژوهش بر اساس الگویی عملی و تمرینی فراهم آوریم. از همه کسانی که ما را در تنظیم و اصلاح این نوشتار یاری دادند بی‌نهایت سپاسگزاریم. امید است این کتاب در اشاعه فرهنگ پژوهشگری در جامعه به‌ویژه در بین قشر دانشجویان مؤثر واقع شود. بی‌شک مجموعه حاضر، عاری از اشتباه و اشکال نیست. لذا از تمامی استادان و دانشجویان و محققان و صاحب‌نظران عزیز و ارجمند خواهشمند است در راستای رفع اشکالات، نظرات و پیشنهادهای خود را از طریق ناشر، نویسندگان کتاب و یا ایمیل Abbasrezai2015@gmail.com ارسال و ما را مورد لطف و عنایت خود قرار دهند. تا ان شاء الله در چاپ‌های بعدی، مجموعه‌ای غنی‌تر و کامل‌تر تقدیم جامعه علمی و پژوهشی کشور گردد.

نویسندگان

بهار ۹۷

www.ketab.ir